

KOLLEKTIVAVTAL

8.3.2023

mellan Ålands landskapsregering och Anställda vid Ålands
trafikavdelning JHL 408 r.f.

för tiden

1.3.2022 – 30.4.2025

Innehåll

Kollektivavtalsprotokoll	4
1. Allmänna löneförhöjningar 1.6.2022	4
2. Allmänna löneförhöjningar 1.6.2023	4
3. Allmänna löneförhöjningar 1.6.2024	4
4. Löneutvecklingsprogram	4
5. Krisklausul.....	4
6. Tekniska textändringar.....	5
7. Avtalsperiod	5
KOLLEKTIVAVTAL.....	6
I ALLMÄNNA BESTÄMMELSER.....	6
1 § Kollektivavtalets tillämpningsområde	6
2 § Arbetsförhållandets början	6
3 § Allmänna skyldigheter	7
4 § Arbetsförhållandets upphörande	7
II ARBETSTIDEN	8
5 § Arbeten som avses i 6 § arbetstidslagen	8
6 § Arbeten som avses i 7 § arbetstidslagen	9
7 § Söckenhelgers och vissa andra dagars inverkan på arbetstiden	10
8 § Arbetstidsschema	10
9 § Arbetsskift	11
10 § Vilotider	11
11 § Övertidsarbete och -ersättning.....	12
12 § Ersättning för lördagsarbete.....	13
13 § Nödarbete	14
14 § Arbete av alarmnatur	14
15 § Kvälls- och nattarbete	14
16 § Beredskap.....	15
17 § Andra bestämmelser om arbetstiden	15
18 § Förskjuten arbetstid i underhållsarbete av allmänna vägar.....	15
III LÖNERNA	16
19 § Lönegrunderna	16
20 § Tidslön	17
21 § Prestationslön	17
22 § Lönetillägg	18
23 § Lönebetalningen	19
IV ARBETSLEDIGHET OCH SEMESTER.....	19
24 § Sjukledighet	19
25 § Tjänstgöring som medräknas i arbetsförhållandets varaktighet	21
26 § Grunderna för arbetstagarens lön under sjukledighet	21
27 § Olycksfall i arbetet eller yrkessjukdom	22
28 § Arbetsoförmåga på grund av våld.....	22
29 § Sjukledighetstillägg	23
30 § Oavbruten sjukledighet	23
31 § Frånvaro i samband med barnsbörd och vård av barn	23
32 § Annan frånvaro	23
33 § Semester och semesterpenning	24
V SÄRSKILDA ERSÄTTNINGAR	24
34 § Ersättning för resekostnader	24
35 § Ersättning för anträffbarhetsskyldighet m.m.....	24

36 § Ersättning för förlorad arbetsförtjänst i vissa fall	26
37 § Telefonersättning (upphävd 1.2.2018)	26
VI SOCIALA BESTÄMMELSER	27
38 § Arbetarskydd, skyddsbeklädnad, måltidsrum och ersättning till arbetarskydds- fullmäktig.....	27
39 § Glasögon	28
VII SÄRSKILDA BESTÄMMELSER.....	28
40 § Arbetsstudier.....	28
41 § Personalutbildning	28
42 § Av kollektivavtalsparterna gemensamt anordnad utbildning	29
43 § Avtal om fackföreningsutbildning	29
44 § Fackföreningsutbildning som stöds ekonomiskt av arbetsgivaren	29
45 § Studieledighet för fackföreningsutbildning	30
46 § Godkännande av utbildningsprogrammet	31
47 § Inkassering av medlemsavgifter.....	31
48 § Arbetsplatsmöten.....	31
VIII ARBETSFREDEN OCH DESS TRYGGANDE.....	32
49 § Förtroendemän	32
50 § Meningskiljaktigheters biläggande	33
50 a § Samarbete	34
51 § Förhindrande av arbetsinställelse	34
IX AVTALETS GILTIGHETSTID OCH UPPSÄGNING	34
52 § Avtalets giltighetstid och uppsägning	34
LÖNEBILAGA 1	35
LÖNEBILAGA 2	36
1.6.2022.....	36
1.6.2023.....	36
1.6.2024.....	36
LÖNEBILAGA 3.....	38
Tillägg för anställningsår	38
LÖNEBILAGA 4.....	40
Flexibla löner lönekod 8.....	40

Kollektivavtalsprotokoll

Kollektivavtalsprotokoll (arbetskollektivavtal) fört den 8 mars 2023 vid en förhandling mellan Ålands landskapsregering och föreningen Anställda vid Ålands trafikavdelning, JHL 408 r.f.

Ålands landskapsregering och anställda vid Ålands trafikavdelning JHL 408 r.f. har beslutat att förnya kollektivavtalet, som ingicks den 12 november 2020, med nedanstående ändringar och tillägg.

1. Allmänna löneförhöjningar 1.6.2022

Grundlöner höjs med 2,25 %.

Lönetillägg i fast eurobelopp för arbetarskyddsfullmäktige och förtroendemannaarvode höjs med 2,25 %.

De flesta fasta eurobelopp justeras fr.o.m. 1.6.2022 eller 1.6.2023 enligt vad som står i kollektivavtalet.

2. Allmänna löneförhöjningar 1.6.2023

Grundlöner höjs med 2,15 %.

Lönetillägg i fast eurobelopp för arbetarskyddsfullmäktige och förtroendemannaarvode höjs med 2,15 %.

3. Allmänna löneförhöjningar 1.6.2024

Grundlöner höjs med 1,9 %.

Lönetillägg i fast eurobelopp för arbetarskyddsfullmäktige och förtroendemannaarvode höjs med 1,9 %.

4. Löneutvecklingsprogram

En pott om 2,6 % av grundlönerna betalas fr.o.m. 1.6.2024. Landskapets olika lönesystem harmoniseras fr.o.m. 1.6.2024. I systemet med sex ålderstillägg kommer en del av ålderstilläggen att bakas in i grundlönen. Det blir grundlön med möjlighet till tre erfarenhetstillägg som räknas direkt på grundlönen, d.v.s. man frångår systemet med att beräkna nya ålderstillägg på grundlön och tidigare tillägg. Om hela potten inklusive potten från förra avtalsperioden inte går åt 1.6.2024 betalas ett engångsbelopp till arbetstagarna per ett datum som avtalsparterna senare kommer överens om.

5. Krislausul

Samarbete och anpassningsmetoder då arbetsgivaren drabbas av ekonomiska svårigheter

Om arbetsgivare har drabbats eller håller på att drabbas av sådana ekonomiska svårigheter som skulle leda till att anlitaandet av arbetskraft minskas kan avtalsparterna inleda en granskning av de ekonomiska svårigheterna och möjliga anpassningsmetoder. Initiativ till granskning kan tas av en avtalspart.

Användningen av krisavtal

Om parterna anser att man klarar av de ekonomiska svårigheterna utan permitteringar eller uppsägningar utöver andra tryggande åtgärder genom att tillfälligt anpassa villkoren för anställningsförhållandet kan anpassningsåtgärderna och preciseringen och genomförandet av dem fastställas genom preciserande arbetskollektivavtal för högst ett år i sänder. Ändringarna i anställningsvillkoren är temporära, och inga anställda som omfattas av det avtalet sägs upp eller permitteras under avtalsperioden. Om arbetsgivaren ändå blir tvungen att permittera eller säga upp anställda medan avtalet är i kraft kompenseras de anställda retroaktivt och utan obefogat dröjsmål till fullt belopp för de förmånsrelaterade ändringar i anställningsvillkoren som överenskommits i avtalet.

6. Tekniska textändringar

Vissa ändringar har gjorts i texten.

7. Avtalsperiod

Avtalsperioden är 1.3.2022 – 30.4.2025. Avtalet fortsätter därefter att vara i kraft ett år i sänder, om det inte skriftligen sägs upp av någondera parten senast sex veckor före utgången av avtalsperioden eller den förlängda giltighetsperioden.

Ålands landskapsregering

Anställda vid Ålands trafikavdelning
JHL 408 r.f.

Veronica Thörnroos

Henrik Hagström

Roger Höglund

Kenneth Johansson

KOLLEKTIVAVTAL

mellan Ålands landskapsregering och Anställda vid Ålands trafikavdelning JHL 408 r.f.

I ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

1 § Kollektivavtalets tillämpningsområde

Bestämmelserna i detta kollektivavtal tillämpas på arbetstagare i privaträttsligt arbetsavtals- eller läroavtalsförhållande i alla arbeten inom Ålands landskapsregerings trafikavdelning, med undantag av funktionär som handhar förmans-, lagerföreståndar-, byrå- och laboratoriesysslor eller som arbetar inom sjötrafiken.

2 § Arbetsförhållandets början

- 1 Arbetsavtalet undertecknas för arbetsgivarens del av de personer som har namnteckningsrätt i sagda ärende.
- 2 Med alla arbetstagare skall ingås ett skriftligt arbetsavtal.
- 3 Då arbetsavtal görs upp, skall anställaren bevisligen underrätta arbetstagaren om arbetets art, arbetsplatsen, samlingsplatsen, arbetsorten och eventuellt arbetsdistrikt samt huruvida avtalet ingåtts för viss tid eller annars bör anses gälla viss tid eller om arbetsavtalet kan anses gälla tills vidare. När arbetsavtalet är avsett att gälla viss tid eller om det annars bör anses gälla viss tid, skall arbetstagaren samtidigt underrättas om arbetsperiodens längd antingen i kalendertid eller på annat, med beaktande av omständigheter, lämpligt sätt.
- 4 Arbetstagares arbetsförhållande anses börja den dag då arbetet enligt arbetsgivarens meddelande vid anställandet börjar, och då arbetstagaren enligt avtalet inleder sitt arbete.
- 5 Vid anställning i arbete och upplösning av arbetsförhållande iakttas ovillkorlig opartiskhet. Medlemskap eller icke medlemskap i lagliga organisationer får inte inverka på detta, ej heller på fastställande av lön eller arbetsvillkor. Vid anställning i arbete tas i mån av möjlighet också hänsyn till sociala synpunkter, så att av arbetstagare med likvärdig arbetsskicklighet och arbetsförmåga i första hand anställs sådana, vilkas utkomst kan anses vara mest beroende av den förtjänst som arbetet ger.
- 6 Vederbörande förtroendeman har rätt att granska skriftliga arbetsavtal.

3 § Allmänna skyldigheter

- 1 Arbetstagaren skall utföra sitt arbete flitigt och omsorgsfullt, noggrant iaktta arbetstiden och i sitt arbete undvika allt som kan äventyra hens egen eller en arbetskamrats säkerhet eller skada arbetsgivarens egendom.
- 2 Arbetstagare får inte utan arbetsgivarens samtycke ha en bisyssla, utöva ett yrke eller driva ett företag som kan stå i strid med arbetsgivarens intressen.
- 3 Arbetstagaren skall vara nykter på arbetsplatsen.

4 § Arbetsförhållandets upphörande

- 1 Ett arbetsavtal som har ingåtts att gälla eller eljest gäller tillsvidare, kan på ömse sidor sägas upp att upphöra efter utgången av en viss uppsägningstid så som därom är stadgat i lagen om arbetsavtal.
- 2 Uppsägningstid iakttas inte i det fall, att ett arbetsavtal har ingåtts för bestämd tid.
- 3 Om arbetsperiodens längd i ett arbetsavtal för viss tid inte har bestämts enligt kalendertid, skall arbetsgivaren i god tid underrätta arbetstagaren om den tidpunkt då arbetsförhållandet förväntas upphöra, när arbetsgivaren, men inte arbetstagaren har vetskap om detta.

Om arbetsavtal för viss tid inte förnyas inom verksamhetsområdet för Ålands landskapsregerings trafikavdelning, skall arbetstagaren underrättas därom fjorton dygn innan avtalet upphör, och om arbetsförhållandet fortgått oavbrutet i 3 år, 30 dygn innan det upphör.
- 4 Utan hinder av överenskommen arbetsperiod eller uppsägningstid kan ett arbetsavtal omedelbart hävas på de grunder som lagen om arbetsavtal förutsätter.
- 5 Om en arbetstagare har varit frånvarande från arbetet i minst en vecka och inte har anmält giltig orsak därtill, har arbetsgivaren rätt att anse avtalet hävt. Om arbetstagaren haft giltigt hinder för att göra anmälan, återgår hävningen.
- 6 Om det, när arbetsförhållandet börjar har förflutit högst 30 dygn sedan det förra arbetsförhållandet hos Ålands landskapsregering upphörde, anses arbetsförhållandet ha fortgått oavbrutet vid uträkning av längden på uppsägningstider samt fatalietider, vilka inverkar på semestern och sjukledighetens längd. Avbrottstiden beaktas dock inte.

II ARBETSTIDEN

5 § Arbeten som avses i 6 § arbetstidslagen

- 1 Den ordinarie arbetstiden i arbeten som avses i 6 § arbetstidslagen är följande:

ordinarie arbetstid per vecka	ordinarie arbetstid per dygn	
	a) lika långa dagar	b) kortare arbetstid under en dag
38 t 15 min	7 t 39 min	6 t 15 min under ett dygn, 8 t under övriga

Den ordinarie arbetstiden per dygn följer alternativ b). Lokalt på arbetsplatsen, kan man även komma överens om att tillämpa alternativet a).

- 2 Utjämning av den ordinarie veckoarbetstiden i arbeten som avses 6 § arbetstidslagen.

I dag- och tvåskiftsarbete enligt 6 § arbetstidslagen kan den ordinarie arbetstiden per vecka ordnas så, att den i genomsnitt är **38 timmar 15 minuter** under en högst sex veckor lång (utjämnings)period.

Vid Lemströms kanal kan den ordinarie arbetstiden ordnas så att den under vissa veckor av kanalens trafiksäsong uppgår till högst 42 timmar per vecka förutsatt att den under trafiksäsongen utjämnas till **38 timmar och 15 minuter** per vecka.

Den ordinarie veckoarbetstiden i treskiftsarbetet kan även ordnas så, att den

- i avbrutet treskiftsarbete är i medeltal **38 timmar** per vecka under högst ett års period
- i oavbrutet treskiftsarbete är i medeltal **36 timmar** per vecka under högst ett års period.

En förutsättning är, att det för arbetet har på förhand gjorts upp ett arbetstidschema för minst den tid, under vilken den ordinarie veckoarbetstiden utjämnas till nämnda medeltal.

Innan medelarbetstiden tas i bruk, bör arbetstagarna underrättas därom och arbetstidsschemat sättas upp till deras påseende minst sju dagar tidigare.

- 3 Arbeta, enligt ordinarie arbetstiden, utförs:
- i dagarbete kl. 07.30 - 16.00

I skiftesarbete ska skiften avlösa varandra på förhand och växla vid på förhand överenskomna tidpunkter.

- 4 Om den ordinarie veckoarbetstiden ordnats eller om överenskommelse träffats om den regelbundna vecko- och dygnsarbetstiden på ovan i 2 mom. avsett sätt eller om den ordinarie dygnarbetstiden tillfälligt förlängs enligt överenskommelse till 10 timmar, skall den ordinarie arbetstidens begynnelse- och avslutningstider framgå av det uppgjorda arbetstidsschemat, eller om ett sådant schema inte behöver göras upp, av det träffade avtalet.
- 5 Arbetsdygnet börjar klockan 00.00, utom för arbetstagare i treskiftsarbete, för vilka det börjar vid samma tidpunkt som arbetstagaren regelmässigt skall infinna sig på arbetet. Arbetsveckan börjar på måndag kl 07.30, förutom i fråga om underhåll av allmänna vägar, där den börjar på söndag.

6 § Arbeten som avses i 7 § arbetstidslagen

- 1 Vid person- och godsbefordran samt vid kanaler, svängbroar och färjor, vid lastning av gods i fartyg samt i bevakningsarbete beaktas vad arbetstidslagen 7 § stipulerar.
- 2 Till personbilschaufförs dagliga arbetstid räknas:
 - 2.1 den tid som chauffören tillbringar på sin förläggingsplats i beredskap för arbetsgivaren,
 - 2.2 resor utanför chaufförens förläggingsplats,
 - a) vid avfärd från förläggingsplatsen räknas arbetstiden från den tidpunkt, då chauffören börjar sitt arbete, till den tidpunkt då hans arbete för dagen slutar,
 - b) på främmande ort räknas arbetstiden från den stund, då chauffören börjar arbetet, i vilket fall som helst senast kl 07.30, till den stund då hans arbete slutar, dock som minst 8 timmar per dag. Av tiden efter klockan 16.00 räknas endast den verkliga arbetstiden som arbetstid,
 - c) om resan sker i flera etapper under samma dygn, räknas också sådana väntetider till arbetstiden, då chauffören är bunden vid sitt fordon och inte fritt förfogar över denna tid.
- 3 I arbeten som avses i 7 § arbetstidslagen börjar arbetsveckan (perioden) på söndag.

7 § Söckenhelgers och vissa andra dagars inverkan på arbetstiden

- 1 En nyårsdag, trettondag, första maj, Kristihimmelsfärdsdag, självstyrelsedag, självständighetsdag, julafton, juldag och annandag jul, som infaller på en annan dag än en lördag eller en söndag, samt långfredagen, annandag påsk och midsommaraftonen förkortar arbetstiden i den aktuella veckan eller arbetsperioden med 8 timmar i förhållande till det timantal som anges respektive åsyftas i 5 och 6 § ovan. Om Kristihimmelsfärdsdagen infaller på första maj, förkortas arbetstiden likväl inte.
- 2 Arbetstiden i dessa veckor och arbetsperioder skall om möjligt förkortas på ovan nämnt sätt.
- 3 Arbetstiden för en deltidsanställd arbetstagare som arbetar under dessa veckor eller arbetsperioder, skall om möjligt förkortas i samma proportion som arbetstiden för en heltidsanställd arbetstagare.
- 4 Om arbetstiden inte har kunnat förkortas betalas övertidsersättning enligt 11 §.
- 5 Midsommardagen och alla helgons dag förkortar inte den ordinarie arbetstiden.

Tillämpningsanvisning:

Om det med hänsyn till arbetsuppgifternas art är möjligt, skall de som regelbundet arbetar fem dagar i veckan, måndag till fredag, vara lediga på midsommar- och julaftonen samt på lördag i följande veckor: påskveckan och den vecka där annandag påsk infaller samt de veckor där nyårsdagen, första maj, självstyrelsedagen, självständighetsdagen, juldagen eller annandag jul infaller på en annan dag än lördag eller söndag.

I periodarbete skall arbetstiderna om möjligt förläggas så, att de dagar som nämns ovan i 1 mom. är lediga, när det är möjligt med beaktande av arbetsuppgifternas art. I övriga fall skall arbetstiden om möjligt förkortas genom att en annan dag under samma arbetsperiod är ledig dag.

8 § Arbetstidsschema

- 1 Innan det planerade arbetstidsschemat träder i kraft skall förtroendeman beredas tillfälle att studera schemat under minst 10 dagar och att yttra sig om det omedelbart därefter.
- 2 Vid uppgörandet av arbetstidsschemat bör man inte använda sig av arbetspass som är kortare än fyra timmar, om inte arbetstagaren själv begär det eller ett annat vägande skäl förutsätter detta.

9 § Arbetsskift

- 1 I skiftarbete alternerar skiften veckovis. Arbetstagare kan dock, då så överenskommes hållas i arbete tillfälligt också i samma skift. Arbetstagaren skall underrättas om övergång till skiftarbete senast då hans föregående skift börjar.
- 2 Tillfälligt skiftarbete pågår högst fem arbetsdagar och om övergång till det bör överenskommas senast klockan 15.00 under den arbetsdag som föregår skiftarbetets början.
- 3 Arbetsskiftet får inte i onödan delas upp utan skall med hänsyn till arbetets krav och andra lokala förhållanden ordnas så kontinuerligt som möjligt.

10 § Vilotider

Veckovila

- 1 Arbetstagaren skall på söndag, eller om det inte är möjligt, under annan tid av veckan, beredas tillfälle till oavbruten veckovila under en tid av minst 30 timmar. Om veckovilan inte omfattar ett helt kalenderdygn, är dess minimilängd 36 timmar.
- 2 I oavbrutet skiftarbete får veckovilan dock ordnas så, att den i medeltal uppgår till minst 30 timmar i veckan under en tid av tre veckor och minst 24 timmar varje gång.
- 3 Utebliven veckovila ersätts med arbetstagarens samtycke med en penningersättning, som är lika stor som grundlönen, eller med motsvarande fritid senast under följande kalendermånad.
- 4 Undantag från bestämmelserna om veckovila kan göras när den ordinarie arbetstiden per dygn är högst 3 timmar i nödarbete som avses i 21 § arbetstidslagen då arbetets tekniska natur inte medger, att vissa arbetstagare helt befrias från arbete samt då arbetstagaren under tiden för sin veckovila tillfälligt behövs i arbete för att upprätthålla den regelbundna verksamheten.
- 5 Arbetsgivaren och arbetstagaren skall träffa överenskommelse om ersättningsform innan arbetet utförs. Penningersättning skall om möjligt erläggas i samband med följande lönebetalning.

Mat och kaffepaus

- 6 I dagarbete hålls en 30 minuters matpaus i mitten av arbetstiden och dessutom en 15 minuters kaffepaus på för- och eftermiddag. Arbetstagaren får under pausen avlägsna sig från arbetsplatsen. Arbetstagaren kan också ges tillfälle att inta måltid vid sidan av arbetet. Kaffepausen på förmiddagen sammanslås med matpausen så att matpausens längd blir 45 minuter.

- 7 I tvåskiftsarbete ges arbetstagaren tillfälle antingen till en halv timmes matpaus eller att inta måltid under arbetstiden och dessutom två 15 minuters kaffepauser eller tillfälle att inta måltid vid sidan av arbetet.
- 8 I treskiftsarbete ges arbetstagaren tillfälle att inta måltid under arbetstiden och dessutom två 15 minuters kaffepauser.
- 9 Kaffepauserna räknas som arbetstid.

Veckans andra fridag

- 10 Huvudregeln är, att arbetstagaren förutom ovannämnda veckovila ges en fridag per arbetsvecka, utom under julveckan, och att arbetstagaren härvid har två fridagar i rad under veckan och att fridagarna varje vecka är så jämnt fördelade som möjligt. Om veckans andra fridag är en bestämd dag, skall den såvitt möjligt vara en lördag. Om den kontinuerliga fritiden i samband med veckovilan inte omfattar två hela kalenderdygn, skall fritiden vara minst 54 timmar.

11 § Övertidsarbete och -ersättning

- 1 Övertidsarbete är arbete som utförs utöver den fulla ordinarie arbetstid som framgår av detta avtal. Beträffande förutsättningarna för och begränsningarna av övertidsarbete hänvisas till **17 och 18 § i arbetstidslagen (FFS 872/2019)**.
- 2 För de två första övertidstimmar per **dygn** betalas en enkel timlön förhöjd med 50 % och för de följande timmarna en enkel timlön förhöjd med 100 %.
- 3 För de åtta första övertidstimmar per **vecka** betalas en enkel timlön förhöjd med 50 % och för veckans alla övriga arbetstimmar en enkel timlön förhöjd med 100 %, även om de utgör övertid per dygn.
- 4 Övertidstimmar per dygn beaktas inte när övertidsersättningen per vecka räknas ut.
- 5 I **periodarbete** betalas för de 18 första övertidstimmar en enkel timlön förhöjd med 50 % och för de följande arbetstimmar en enkel timlön förhöjd med 100 %.
- 6 Med avvikelse från 3 och 5 mom. betalas under en vecka eller en arbetsperiod där nyårsdagen, första maj, självstyrelsedagen eller självständighetsdagen infaller på en annan dag än på lördag eller söndag i veckoarbete för de 16 första veckoövertidstimmar och i periodarbete för de 26 första övertidstimmar i övertidsersättning en med 50 % förhöjd enkel timlön.

Tillämpningsanvisning:

Om det i en arbetstagares periodarbete används perioder på två veckor, betalas av övertid för de 12 och i sådana arbetsperioder

som avses i 6 mom. för de 20 första arbetstimmarna i övertidsersättning en med 50 % och för de följande timmarna en med 100 % förhöjd enkel timlön.

- 7 En ersättning för övertidsarbete kan enligt överenskommelse omvandlas till en motsvarande ledighet, kompledighet, under arbetstagarens ordinarie arbetstid.

Tillämpningsanvisning:

Om arbetstagaren insjuknar innan sådan kompledighet börjar skall ledigheten framskjutas till senare tidpunkt, om arbetstagaren ber om det. Sjukdomen bör styrkas med intyg av en läkare (arbetsförmågan varar längre än fem dygn) eller hälsovårdare (högst fem dygn).

- 8 Arbetsgivare och arbetstagare kommer överens om övertidsarbete före matpausen under den ordinarie arbetstiden, om behovet av arbetet då är känt.
- 9 Vid övertidsarbete ges arbetstagaren omedelbart efter den ordinarie arbetstidens slut en 15 minuters kaffepaus, och under övertidsarbetets förlopp med lämpliga, minst 4 timmars mellanrum, tillfälle att inta måltider, och en 10 minuters kaffepaus i mitten av arbetsavsnitt som avgränsas av måltiderna. Kaffepauserna räknas till arbetstiden, om arbetstagaren under dem inte har rätt att lämna arbetsplatsen.
- 10 Om arbetstagaren har varit borta från arbetet på grund av semester, sjukdom, graviditet eller förlossning, jämställs frånvarotiden med arbetstid, då den ordinarie arbetstiden under veckan eller arbetsperioden räknas ut. Som jämställd med arbetstid betraktas härvid arbetstid, som följer fastställt arbetstidschema.
- 11 Om ett **periodarbete** avbryts på grund av att arbetstagarens arbetsförhållande upphör eller arbetstagaren inte kan vara i arbete på grund av semester eller sjukdom eller av något annat godtagbart skäl, skall det beräknas med hur många timmar den genomsnittliga arbetstiden överskrider åtta timmar under de dygn som arbetstagaren har arbetat under den avbrutna perioden. För de två första genomsnittliga övertidstimmarna av detta timantal skall lönen betalas förhöjd med 50 procent och för de följande timmarna förhöjd med 100 procent.

12 § Ersättning för lördagsarbete

För periodarbete avsett i 7 § arbetstidslagen utfört under annan vardagslördag än påsklördag och på lördag infallande julafton betalas för tiden mellan 06.00 - 18.00 ersättning för lördagsarbete, som är 25 % av arbetstagarens enkla timlön. Denna ersättning betalas till arbetstagare som fungerar som färjskötare och -förare av linstyrda färjor enligt 6 § arbetstidslagen.

13 § Nödarbete

- 1 Nödarbete kan tillåtas att utföras på grunder som fastslagits i 19 § arbetstidslagen, och för det betalas i lagen stadgad förhöjd lön.
- 2 Då arbetsgivaren gör i 21 § arbetstidslagen föreskriven anmälan till vederbörande arbetarskyddsmyndighet, skall anmälan även delges arbetarskyddsombudet och berörd förtroendeman.

14 § Arbete av alarmnatur

- 1 Om arbetstagaren efter att hen redan har inlett sin ledighet, får kallelse att infinna sig på arbetsplatsen utöver den ordinarie arbetstiden eller avtalat arbetsskift, betalas till hen för den tid som åtgått till förberedelser för dylikt arbete av alarmnatur ersättning motsvarande en timmes lön. Efter att arbete av alarmnatur har avslutats, betalas till arbetstagaren samma ersättning för den tid som åtgått till tvättning och dylikt, om arbetet slutar före kl. 07.30 på morgonen och arbetstagarna inte omedelbart fortsätter med sitt ordinarie arbete. För tiden i arbete av alarmnatur, dock alltid för minst en timmes arbete, betalas lön med eventuella övertidsersättningar. Lönen betalas förhöjd med 100 % för arbete av alarmnatur som utförs under tiden mellan 17.00 och 7.30 samt under en i arbetstidsschemat fastställd fridag utan beaktande av tidpunkten för arbetet.
- 2 När arbetstagaren fortsätter sitt ordinarie arbete omedelbart efter ett arbete av alarmnatur, som har börjat före kl. 7.30 under samma arbetsdygn, räknas de arbetstimmar som fullbordats före kl. 7.30 till de ordinarie arbetstimmarna under detta dygn.

15 § Kvälls- och nattarbete

- 1 Till en arbetstagare i två eller treskiftsarbete betalas ett tillägg för varje arbetstimme i kvälls- och nattskift.

För arbete som utförs mellan
 - a) kl. 18.00 - 22.00, betalas ett kvällsarbetstillägg och för arbete som utförs
 - b) mellan kl. 22.00 - 06.00 ett nattarbetstillägg.
- 2 Som kvälls- och nattarbetstillägg betalas för kvällsarbete 20 % fr.o.m. 1.6.2023. Tillägget är 15 % t.o.m. 31.5.2023. Ersättning för nattarbete är 40 % av arbetstagarens enkla timlön.
- 3 Om arbete som har börjat senast kl. 04.00 pågår längre än till kl. 06.00, betraktas sådant under fortsättningstid utfört arbete som jämförbart med nattarbete 40 % ända fram till den första minst 2 timmar långa, oavbrutna viloti-

den, dock längst till kl. 12.00, (vid uträkning av nattarbetstillägg). Gäller ej treskiftsarbete.

16 § Beredskap

- 1 Beträffande eventuell beredskap och ersättningen för den iakttas gällande arbetstidslag.
- 2 Om det bedöms som nödvändigt att montörer är i beredskap (annan än bostadsberedskap), är beredskapsersättningen 20–30 % av arbetstagarens enkla timlön beroende på graden av bundenhet och tiden för inställelse efter alarm.
- 3 Parterna har avtalat separat om underhållsarbeters anträffbarhet och anträffbarhetsersättning m.m. nedan i detta avtal (se 35 §).

Protokollsanteckning:

Parterna konstaterar att behovet av beredskap bedöms av arbetsgivaren och att en skyldighet för arbetstagaren att vara i beredskap skall grunda sig på en överenskommelse med hen på det sätt som föreskrivs i 4 § arbetstidslagen (FFS 872/2019). Detta gäller även beredskap i form av anträffbarhet och väderobservation.

17 § Andra bestämmelser om arbetstiden

- 1 Då arbetstiden börjar, skall arbetstagaren ha infunnit sig och vara redo för arbetet på den plats som arbetsgivaren bestämt i arbetsavtalet.
- 2 Arbetsgivaren har rätt att anordna arbetstidskontroll med hjälp av kontrollklocka eller andra liknande apparater. Arrangemanget skall vara sådant, att det inte medför tidsförlust för arbetstagarna.
- 3 Vid behov är det möjligt att avvika från de tider som överenskommit i detta kapitel utan att ändra arbetstidens längd i fråga om underhåll av allmänna vägar och kanaler och andra arbeten, om arbetets tekniska natur, såsom iordningställandet av maskiner, reparationer och liknande, eller andra tvingande omständigheter, såsom avskilt arbetande ensamma arbetstagares t ex chaufförers, laddares eller med dessa jämförbara arbetstagares arbete det kräver.

18 § Förskjuten arbetstid i underhållsarbete av allmänna vägar

- 1 Om en övergång till förskjuten arbetstid d.v.s. om en förläggning av den ordinarie dygnsarbetstiden så, att denna avviker från 5 § 3 mom. i kollektivavtalet bör de arbetstagare som övergången gäller samt förtroendemannen underrättas minst fem (5) dygn före införandet av förskjuten arbetstid.
- 2 Åt dem som har förskjuten arbetstid betalas:

- a) för de timmar som fullgjorts före klockan 7.30 tillägg för obekväm arbetstid om 20 %, upphör 31.5.2023
- b) tillägget betalas dock inte för arbete, som är skift-, övertids- eller nödarbete eller arbete av alarmnatur. Tillägget för obekväm arbetstid räknas ut på basis av arbetstagares timlön.
- c) Vid behov kan man även låta utföra nattarbete.
- d) Om inte annorlunda bestämts om arbetstiden i detta kapitel eller avtalats eller bestämts inom ramen för lagen eller detta kollektivavtal, iakttas i fråga om arbetstiden vad som stadgats i lagen.
- e) Till en vägarbetare betalas 60 euro per vecka t.o.m. 31.5.2023 och 80 euro per vecka fr.o.m 1.6.2023 under vintersäsongen för förskjuten schemalagd arbetstid.

III LÖNERNA

19 § Lönegrunderna

- 1 Arbetslönerna bestäms antingen som tidslön på basis av tiden eller som prestationslön som helt eller delvis räknas ut på basis av arbetsprestationen.
- 2 Arbetstagarens tids- och prestationslöner bestäms utgående från de i detta avtals lönesättningsbilagor nämnda normlönerna och de olika tilläggen på det sätt som anges nedan i 20 och 21 §.
- 3 I fråga om icke fullt arbetsföra arbetstagare kan arbetsledningen, arbetstagarer och arbetstagarens förtroendeman komma överens om att lönen betalas avvikande från bestämmelserna i detta kollektivavtals lönesättningsbilagor. I fråga om arvodet vid ackordarbete och annat arbete med prestationslön bestäms en sådan arbetstagares lön dock på samma sätt som en fullt arbetsför arbetstagares lön.
- 4 Beträffande sådana arbetstagare, vilkas löner inte bestämts i detta avtals lönesättningsbilagor, tillämpas löner som avtalats i kollektivavtalet för vederbörande bransch. I övrigt iakttas för deras vidkommande bestämmelserna i detta kollektivavtal.
- 5 Upphävd.
- 6 Då en arbetstagare tillfälligt är förhindrad att utföra sitt ordinarie arbete eller då behov föreligger, är hen skyldig att utföra också annat arbete. Om det tillfälliga arbetet är högre avlönat och om arbetstagarer har för det erforderlig yrkeskunskap, betalas till honom den högre lön som motsvarar det tillfälliga arbetet under den tid hen utför detta arbete.

- 7 Ifall en väghyvelförare, arbetsmaskinförare, lastbilschaufför eller annan dylik maskins förare på grund av att hens maskin nedskrotas måste förflyttas till ett lägre avlönat arbete, bör hens lön av denna orsak inte sänkas.
- 8 Då arbetstagaren förflyttas till ett högre avlönat arbete, erhåller hen en förhöjning som motsvarar minst skillnaden mellan den tidigare och den nya lönegruppens normlöner.
- 9 Om en arbetstagare, som utför i 21 § nämnt prestationslönearbete, är tvungen att i väntan på arbetsmaterial eller av annan, av hen själv oberoende orsak avbryta sitt arbete, tillhandahålls arbetstagaren annat arbete, för vilket betalas timlön räknad på medeltimförtjänsten för den ordinarie arbetstiden under föregående lönebetalningsperiod. Lön för väntetiden enligt medeltimförtjänsten betalas för högst 5 dagar.

20 § Tidslön

- 1 Med tidslön avses lön per kalendermånad. Lönen betalas antingen som fast normlön eller flexibel lön såsom närmare framgår av lönebilaga 1.
- 2 En arbetstagares timlön fås genom att månadslönen divideras med talet 163. Timlönen används t.ex. vid fastställandet av lönen för en del av en kalendermånad.

21 § Prestationslön

- 1 Med prestationslöner avses antingen ackordlön (direkt ackord) för ackordarbete eller olikartade löner som bestäms dels på basis av tiden, dels på basis av arbetsprestationerna.
- 2 Såvida arbetets art det tillåter och det är tekniskt möjligt, bör arbetstagare beredas möjlighet att utföra arbete som ackordarbete i syfte att höja produktionen och förtjänsten. På sådana arbeten i vilka det visar sig ändamålsenligt, kan även andra prestationsavlöningsätt tillämpas.
- 3 Ackordarbete och annat tidigare avsett arbete mot prestationslön utförs enligt överenskommelse mellan arbetsledningen och arbetstagaren. Om överenskommelse inte träffas om arbetets utförande i prestationslönearbete, utförs arbetet mot tidslön.
- 4 Vid ackordarbete bör tarifferna baseras på timlönerna för visst arbete och vara sådana, att arbetstagarens ackordförtjänst med normal ackordarbetstakt överstiger nämnda timlöner med 20 % och växer i minst samma proportion som arbetsprestationen och arbetseffektiviteten ökar.
- 5 Arbetsledningen och arbetstagaren kommer före arbetets början sinsemellan

överens med iakttagande av ovannämnda tariffgrunder om ackordtarifferna för sådana arbeten, för vilka det inte finns godkända ackordtariffer.

- 6 Prestationslönearbete mäts av arbetsledningen och arbetstagaren eller dennes ombud vid en tidpunkt man kommit överens om på förhand, och arbetstagaren eller dennes ombud har rätt att närvara för att konstatera vilken arbetsmängden är.
- 7 Vid ackordarbete är timlönen garanterad.
- 8 Om arbetshastigheten hos krossverksarbetare som utför arbete mot tidslön bestäms på basis av arbete som utförs som ackordarbete, betalas till honom eller henne ett 10 % tillägg på normtimlönen.

22 § Lönetillägg

1 Färförare med förmansansvar

Till en arbetstagare som utses till förman med särskilt angivna uppgifter och ansvar, betalas en månatlig ersättning om 100 euro per månad t.o.m. 31.5.2023. Ersättningen är 210 euro per månad fr.o.m. 1.6.2023 och gäller endast Töftölinjen. Ersättningen är ett separat arvode som inte räknas in i grunden för andra ersättningar eller tillägg. Ersättningen betalas vid semester men inte vid annan frånvaro.

Om det finns anställd förman för linjärförare är stationära lagbasarnas ersättning 100 euro. Upphör 31.5.2023.

2 Tillägg för trafikolägenhet

Till en arbetstagare betalas för olägenhet som orsakas av trafiken ett tillägg om 10 % räknat på arbetstagarens timlön x antal timmar. Tillägget betalas inom Mariehamns allmänna vägar, där trafikmängden överstiger 3 500 ÅMDT (årsmedeldygnstrafik i september) och på vägsträckorna enligt följande:

väg 1 fram t.o.m. Gottby korsning.
 väg 2 fram t.o.m. Haraldsby korsning.
 väg 3 fram t.o.m. Söderby.
 väg 4 fram t.o.m. första Pålsbölekorsningen vid Grelsby Gård.

Tillägget betalas till alla som vistas på vägområdet under arbetets gång. Vägområde definieras som väg, vägslänt och bakslänt.

Tillägget betalas också till arbetstagare som utför målningsarbete på väg och vid underhållsarbete i refugområden och till arbetstagare som utför skyltningsarbeten för vägarbete och underhållsarbete.

3 Tillägg för anställningsår

Om tillägg för anställningsår har avtalats i **lönebilaga 3** nedan.

- 4 Tillägg för stationsförman
Till en arbetstagare som utses till stationsförman under arbetsledares semester och arbetsledighet betalas ett arvode om 10 euro per dag fr.o.m. 1.3.2012. Ersättningen är ett separat arvode som inte räknas in i grunden för andra ersättningar eller tillägg.
- 5 Lagbas vägstation
Till en arbetstagare som utses till lagbas betalas fr.o.m. 1.6.2022 ett tillägg om 210 euro per månad. Ersättningen är ett separat arvode som inte räknas in i grunden för andra ersättningar och tillägg.
- 6 Tillägg för flygplatsansvar på Kumlinge
Till en arbetstagare som utses till flygplatsansvarig betalas fr.o.m. 1.6.2022 ett tillägg om 210 euro per månad. Ersättningen är ett separat arvode som inte räknas in i grunden för andra ersättningar och tillägg.

23 § Lönebetalningen

- 1 Månadslönen betalas i efterskott den sista vardagen i månaden till en av arbetstagaren anvisad penninginrättning.
- 2 En timlön betalas i förekommande fall i efterskott den sista vardagen i varje kalendermånad.

IV ARBETSLEDIGHET OCH SEMESTER

24 § Sjukledighet

- 1 En arbetstagare har rätt till sjukledighet om hen på grund av arbetsoförmåga till följd av styrkt sjukdom, skada eller olycksfall är förhindrad att sköta sitt arbete.
- 2 Arbetstagarens rätt till lön under sjukledighet följer motsvarande bestämmelser för statens arbetstagare (se statens tjänste- eller arbetskollektivavtal). För närvarande innebär detta att lön betalas som följer:
- a) när arbetsförhållandet oavbrutet har varat minst en månad, för en tidsperiod om 21 dagar
 - b) när arbetsförhållandet har varat minst ett år, för en tidsperiod om 21 dagar och därefter två tredjedelar av lönen, dock sammanlagt för högst ett års tid,
 - c) när arbetsförhållandet har varat minst tre år, för en tidsperiod om 28 dagar och därefter två tredjedelar av lönen, dock sammanlagt för högst ett års tid, och

d) när arbetsförhållandet har varat minst fem år, för en tidsperiod som utöver 28 dagar inbegriper sammanlagt sju dagar under ett kalenderår och därefter två tredjedelar av lönen, dock sammanlagt för högst ett års tid.

- 3 När arbetsförhållandet har varat minst sex månader omedelbart före insjuknandet, räknas tidigare anställning hos landskapet till godo i fråga om den tid som arbetsförhållandet måste ha varat enligt 1 mom. punkterna 2–4.
- 4 Lön för sjuktid utöver den ettårstid som föreskrivs i 1 mom. punkterna 2–4 för sex månader, om arbetstagaren inom åtta månader från den tidpunkt då sjukledigheten började har ansökt om invalidpension eller rehabiliteringsstöd som baserar sig på anställning hos landskapet.

Tillämpningsanvisning:

Under sjukledigheten betalas lön enligt paragrafen separat för varje sjukledighet. Oavbruten sjukledighet och olika sjukdomsfall definieras nedan i 30 §.

Den tjänstgöringstid som inräknas i arbetsförhållandet och som avgör för hur lång sjukledighetstidlön betalas, anges nedan i 25 §.

Enligt periodprincipen för betalning av lön för sjuktid får arbetstagaren under hela sjukledigheten lön enligt den tjänstgöringstid han eller hon hade när sjukledigheten började.

Till den tid för vilken betalas lön enligt punkterna 1–4 i 1 mom. hör för personer med månadslön alla dagar inom perioden i fråga samt för personer med tim- och ackordslön de arbetsdagar som ingår i tidsperioden.

Om det under samma kalenderår inträffar flera sjukledigheter på över 28 dagar, betalas till arbetstagaren enligt 1 mom. punkt 4 under sjukledigheten lön till fullt belopp för högst sju dagar som under samma kalenderår överstiger en arbetsoförmögenhetsperiod om 28 dagar.

Om arbetsoförmågan fortsätter oavbrutet över årsskiftet, betalas lön för sjuktiden i överensstämmelse med periodprincipen på samma grunder under hela sjukledigheten. De dagar som efter årsskiftet överstiger 28 dagar räknas för det nya kalenderåret in i de sju dagar som avses i 2 mom. d) punkten.

En arbetstagare har under permittering rätt till lön för sjuktiden, om han eller hon insjuknar innan ett meddelande om permittering har getts. Om en arbetstagare insjuknar efter att meddelandet om permittering har getts, betalas lön för sjuktiden fram till permitteringen. När permitteringen inleds upphör betalningen av lön för sjuktiden. Samtidigt upphör också beräkandet av de perioder som avses i 24 § ovan. Är arbetstagaren sjuk ännu när permitteringen upphör, inleds utbetalningen av lön för sjuktiden på nytt,

om inte perioderna enligt 24 § ovan har hunnit upphöra före permitteringen.

När en arbetstagare har varit permitterad eller tagit ut oavlönad ledighet avbryts inte arbetsförhållandet till landskapet. Om arbetstagaren efter att ha återgått till arbetet insjuknar innan han eller hon har hunnit arbeta i en månad efter permitteringen eller den oavlönade ledigheten, har hen genast efter att ha insjuknat rätt till lön för sjuktiden, beroende på hur länge hens arbetsförhållande till landskapet har varat före permitteringen eller den oavlönade ledigheten.

25 § Tjänstgöring som medräknas i arbetsförhållandets varaktighet

- 1 Till den tid som arbetsförhållandet har varat räknas den tid under vilken arbetstagaren har varit i anställning hos landskapet och den tid under vilken hen har utfört sin beväringstjänst eller, vid befrielse från vapentjänst, utfört vapenfri tjänst eller civiltjänst, till den del civiltjänstgöringen inte överstiger 240 tjänstgöringsdagar, eller tjänstgjort inom en finländsk övervakningsstyrka som ställts upp utgående från ett beslut av Förenta Nationerna eller Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa.
- 2 Till den tid som arbetsförhållandet har varat räknas dock inte sådan tid under vilken arbetstagaren har fått rehabiliteringsstöd, varit permitterad eller haft oavlönad ledighet, om inte för denna tid har betalats i sjukförsäkringslagen föreskriven särskild moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning eller alterneringsersättning enligt lagen om försök med alterneringsledighet.

26 § Grunderna för arbetstagarens lön under sjukledighet

- 1 Avdrag från en månadsavlönad arbetstagares lön görs inte för sjukledighetstiden till den del hen har rätt till full lön.
- 2 Lönen för sjuktid till en arbetstagare med tim- eller ackordslön beräknas enligt medeltimlönen under föregående räkenskapsperiod i fråga om de arbetstimmar i ordinarie arbetstid som ingår i de tidsperioder som avses ovan i 24 §.

Tillämpningsanvisning:

Om en arbetstagare insjuknar mitt under ett arbetsskift, betalas till hen för denna dag motsvarande lön såsom arbetslön, och betalningen av sjuktidslön börjar från den första hela sjukdagen.

- 3 Om arbetstagaren insjuknar under semester övergår den till sjukledighet.

27 § Olycksfall i arbetet eller yrkessjukdom

- 1 Om en arbetstagare har blivit arbetsoförmögen på grund av olycksfall i arbetet eller yrkessjukdom, betalas till hen för den sjukledighetstid som beviljats hen på grund av arbetsoförmågan lön enligt 26 och 29 § för varje olycksfall i arbetet eller yrkessjukdom, för en tidsperiod om 90 dagar och därefter två tredjedelar av lönen, dock sammanlagt för högst ett år.
- 2 Lön betalas inte om arbetstagaren själv uppsåtligen har förorsakat olycksfallet i arbetet.
- 3 Om olycksfallsersättning enligt lagen om olycksfallsförsäkring (FFS 608/1948) inte beviljas till fullt belopp, betalas till arbetstagaren lön för sjuktiden enligt 24 § 2 mom. punkterna a-d.
- 4 Lön för sjuktiden betalas utöver det år som avtalats i 1 mom. för sex månader, om arbetstagaren inom åtta månader från arbetsoförmågans början har ansökt om invalidpension eller rehabiliteringsstöd som baserar sig på anställning hos landskapet.

Tillämpningsanvisning:

Om en arbetstagare har blivit arbetsoförmögen till följd av olycksfall i arbetet, yrkessjukdom eller våld som hen blivit utsatt för vid skötseln av sina arbetsuppgifter och det beslut som gäller olycksfallsersättning enligt lagen om olycksfallsförsäkring (FFS 608/1948) dröjer, betalas till arbetstagaren för tiden för sjukledighet lön i enlighet med avtalsbestämmelsernas 24 §. Om olycksfallsersättningen därefter beviljas till fullt belopp, skall den lön som betalats till arbetstagaren för tiden för sjukledigheten vid behov rättas i efterhand så att den motsvarar bestämmelserna i denna paragraf.

28 § Arbetsförmåga på grund av våld

- 1 Om en arbetstagare har blivit oförmögen att sköta sitt arbete på grund av våld som hen har blivit utsatt för vid skötseln av sina arbetsuppgifter, betalas under den sjukledighet som har beviljats arbetstagaren på grund härav lön enligt 26 och 29 § för en tidsperiod av 360 dagar. I specialfall, när detta befinnes skäligt, kan lönen för sjuktiden betalas oavkortad även för den period som överstiger 360 dagar.
- 2 Lön för sjuktiden betalas utöver de 360 dagar som avtalats i 1 mom. för sex månader, om arbetstagaren inom åtta månader från arbetsförmågans början har ansökt om invalidpension eller rehabiliteringsstöd som baserar sig på anställning hos landskapet.

Tillämpningsanvisning:

Lön för sjuktiden betalas i dessa fall enligt tillämpningsanvisningen till 27 §.

29 § Sjukledighetstillägg

Vid beräkandet av lön för en sjukledighet för en arbetstagare med månadslön medräknas dessutom per sjukledighetsdag 1/365 av de ersättningar och tillägg enligt semesterlönebestämmelserna för arbetstagare med månadslön vilka betalats eller förfallit till betalning under föregående kvalifikationsår.

Tillämpningsanvisning:

Vid beräkandet av tillägget beaktas sådana tillskottslöner som enligt lag skall betalas och om vilka har överenskommits att de, i de fall det är möjligt enligt lagen, skall ingå i lönen eller enligt överenskommelse skall betalas i form av en särskild ersättning.

Utöver de ovan nämnda beaktas även sådana på avtal baserade tillskottslöner som på grund av produktionsmängd, arbetsprestation, särskilda arbetsförhållanden eller härmed jämförbara omständigheter utbetalas för arbete som arbetstagaren utför fortgående eller som upprepas regelbundet enligt ett på förhand fastställt system.

Vidare beaktas kvälls- och natttillägg, helgaftonstillägg samt lördags-, söndags- och beredskapsersättningar.

30 § Oavbruten sjukledighet

Två eller flera sjukledigheter räknas som en enda, oavbruten sjukledighet, om arbetstagaren mellan sjukledigheterna inte har varit i arbete under de arbetsdagar som ingår i minst 30 kalenderdagar eller om sjukledigheterna inte har berott på klart olika sjukdomsfall eller olika olycksfall, fall av yrkessjukdom eller våld.

31 § Frånvaro i samband med barnbörd och vård av barn

I fråga om frånvaro av skäl som nämns i rubriken tillämpas landskapets tjänstekollektivavtal om tjänstledighet på grund av föräldraskap och vård av barn.

32 § Annan frånvaro

I fråga om annan frånvaro iakttas vad beträffande statens arbetstagare är stadgat eller avtalat, dock så, att rätten till tillfällig vårdledighet gäller beträffande barn som inte har fyllt tolv år.

33 § Semester och semesterpenning

Beträffande semester och semesterpenning tillämpas landskapets tjänstekollektivavtal om semester och semesterpenning.

V SÄRSKILDA ERSÄTTNINGAR

34 § Ersättning för resekostnader

- 1 Beträffande grunderna för ersättning av arbetstagarnas resekostnader tillämpas landskapets tjänstekollektivavtal om resekostnadsersättningar.
- 2 Utan hinder av vad som nämnts i 1 mom. iakttas i fråga om arbetstagare i underhållsarbeten av allmänna vägar, följande system:
 - då de företar tillfällig resa utanför sitt eget vägmästdistrikt tillämpas på dem det i 1 mom. nämnda avtalet som sådant,
 - till en underhållsarbetare betalas varken måltidsersättning eller dagtraktamente då de färdas inom sitt eget vägmästdistrikt, förutom då de åker från fasta Åland till Vårdö (fr.o.m.1.6.2005).
- 3 Om arbetstagaren på arbetsgivarens begäran använder eget forskaffningsmedel när han eller hon utför sitt arbete, iakttas bestämmelserna i 1 momentet (kilometerersättning).

35 § Ersättning för anträffbarhetsskyldighet m.m.

- 1 Anträffbarhet
Om arbetsledningen med arbetstagarens samtycke förordnar en i personalen att under vintersäsongen och sommarsäsongen utanför ordinarie arbetstid vara anträffbar inom en skälig tid på av arbetstagaren själv angiven plats, för att vid behov vara beredd att bege sig till arbetet för arbete av uttryckningsnatur. Till arbetstagaren betalas, då arbetstagaren har en sådan skyldighet, en ersättning om 190 euro per vecka vintertid och 200 euro-fr.o.m. 1.6.2022 per vecka sommartid.

Om arbetsgivaren med arbetstagarens samtycke förordnat en arbetsledare att under sommarsäsongen, utanför ordinarie arbetstid vara anträffbar för att vid behov (inställelsetid inom en timme) vidta åtgärder och leda allt arbete inom sitt arbetsområde. Till arbetsledaren betalas en ersättning om 200 euro per vecka fr.o.m. 1.6.2022 under den tid arbetsledaren har denna skyldighet.

Om beredskapen sker med ett varsel som understiger två dygn uppgår ersättningen till 47,50 euro per dygn fr.o.m. 1.6.2022 (anträffbarhetsersättning vintertid dividerat med 4 dagar).

3 Väderobservation

Om arbetsledningen med arbetstagarens samtycke har förordnat en i personalen att utöver sin skyldighet enligt 1 mom. även iakttä väderleken och vid behov vidta åtgärder, betalas till arbetstagaren för de månader som denna observationsskyldighet gäller en ersättning om 160 euro per vecka fr.o.m. 1.6.2022.

En ersättning för anträffbarhet respektive väderobservation under kortare tid än en vecka beräknas så, att ersättningsbeloppet för en vecka divideras med talet fyra.

Väderobservation för arbetsledare på fasta Åland

Om arbetsgivaren med arbetstagarens samtycke förordnat en arbetsledare att under vintersäsongen, utanför ordinarie arbetstid, både vara anträffbar och iakttä väderlek och utgående från prognoser/ rapporter/eget omdöme kontrollera statusen i distriktet för att vid behov omgående vidta åtgärder och leda alla snöröjnings- och halkbekämpningsåtgärder inom sitt arbetsområde. Till arbetsledaren betalas en ersättning om 350 euro per vecka fr.o.m. 1.6.2022 under den tid arbetsledaren har denna skyldighet.

4 Om arbetstagaren ytterom anträffbarhetsperioden kallas till snöplognings- och halkbekämpningsarbete av alarmnatur, betalas den i 14 § nämnda förberedelseersättningen dubbelt (även till arbetstagare, med vilka inte ingåtts anträffbarhetsavtal).

5 Om samtycke till ovan i 1 och 3 mom. avsedda arrangemang för envar vintersäsong skall träffas skriftligt avtal med varje arbetstagare före den 30 september. Muntligt samtycke gäller ej. Skyldigheterna och ersättningarna bestäms på basis av turlista som skilt görs upp.

6 Om den i 3 mom. avsedda väderleksobservatören dessutom förutsätts bege sig ut till landsvägarna för att granska väglaget, räknas den tid som åtgått till ett sådant på förmans uttryckliga direktiv grundat besök som arbetstid. Arbete av alarmnatur blir det endast i det fall, att besöket även föranleder observatören att vidta plognings- eller halkbekämpningsåtgärder.

7 Anträffbarhetsperioderna och perioderna för väderleksobservationer gäller alltid från måndag klockan 7.30 till följande måndag klockan 7.30.

8 Beredskap vid Lemströms kanal

Kanalvakt vid Lemströms kanal erhåller ersättning för beredskap för att öppna bron för nödtrafik med 30 minuters inställelsetid. Om beredskapen är planerad uppgår ersättningen till 27,14 euro per dygn fr.o.m. 1.6.2022 (anträffbarhetsersättning vintertid divideras med 7 dagar). Om beredskapen sker med ett varsel som understiger två dygn uppgår ersättningen till 47,50 euro per dygn fr.o.m. 1.6.2022 (anträffbarhetsersättning vintertid dividerat med 4 dagar).

- 9 Beredskap vid linfärja med 30 min inställelsetid
Linfärförare erhåller ersättning för beredskap för att köra linfärja med 30 minuters inställelsetid. Ersättningen är 25 % av enkel timlön.
- 10 Beredskap vid linfärja med omedelbar inställelsetid
Linfärförare erhåller vid beredskap en ersättning om 50 % av enkel timlön när färjan inte trafikerar kl. 22-06.00. Beredskap med omedelbar inställelsetid får användas endast på färjor där majoriteten av nätterna är utan trafik och bokning av naturer obligatorisk.
- 11 Vid behov kan beredskapen vid linfärjorna ändras till kl. 24.00-06.00.

36 § Ersättning för förlorad arbetsförtjänst i vissa fall

- 1 Arbetsgivaren ersätter nedan i 3 momentet föreskrivet sätt en arbetstagare för den förlust av arbetsförtjänst, som förorsakas arbetstagaren av att hen som medlem av kommunfullmäktige eller –styrelse deltar i fullmäktiges eller styrelsens möte på arbetstagarens arbetstid.
- 2 Dessutom ersätter arbetsgivaren en arbetstagare, som verkar som medlem av en valnämnd eller –kommitté tillsatt enligt lag för statliga eller kommunala val, förlusten av den arbetsförtjänst som förorsakas hen av att nämndens eller kommitténs möte eller valförrättning hålls under arbetstagarens arbetstid.
- 3 Arbetsgivaren ersätter förlusten av arbetsförtjänsten i ovan i 1 och 2 mom. avsedda fall endast till den del som den av kommunen betalda ersättningen för förtjänstbortfall eventuellt underskrider beloppet av arbetstagarens förtjänstbortfall. Skillnaden erlaggs till arbetstagaren efter det att hen har företett en utredning över den av kommunen erlagda ersättningen för förtjänstbortfall.
- 4 En arbetstagare, som är styrelsemedlem i fackorganisationen FOA-Å r.f. bör utredas möjlighet att även på betald arbetstid delta i organisationens styrelsemöten, dock i högst 10 sammanträden per år.
- 5 En arbetstagare kan beviljas ledighet från arbetet på grund av arbetstagarens flyttning till annan bostad.
- 6 En arbetstagare kan beviljas avlönad ledighet från arbetet för den tid hen som därtill utsedd representant för sin fackförening deltar i förhandlingar om kollektivavtal med landskapsregeringen eller i sin fackliga centralorganisations beslutande organs möte.
- 7 Arbetstagaren är vid behov skyldig att förete en utredning om grunderna för sin begäran om ledighet. Begäran om ledighet bör framföras till arbetsgivaren i ett så tidigt skede som möjligt.

37 § Telefonersättning (upphävd 1.2.2018)

VI SOCIALA BESTÄMMELSER

38 § Arbetarskydd, skyddsbeklädnad, måltidsrum och ersättning till arbetarskyddsfullmäktig

- 1 Beträffande arbetarskyddet iakttas samarbetsavtalet för statens arbetarskydd i tillämpliga delar. Därtill gäller följande:
- 2 I alla sådana arbeten, i vilka stor risk för olyckor på armar eller ben föreligger, reserveras en tillräckligt stor mängd skyddsskodon och skyddshandskar för arbetstagarna. Skyddsskodonen, skyddshandskarna, hjälmarna, ögonskydden och andningsskydden är skydd avsedda för varje arbetstagares personliga bruk, vilka arbetstagaren omsorgsfullt bör sköta. Då ett använt skydd ges åt en annan arbetstagare bör arbetsgivaren sörja för rengöringen av skyddet.
- 3 I sådana arbeten som t ex svetsning och laddning av ackumulatorer, i vilka arbetstagarens kläder på grund av arbetets art sönderfräts eller förstörs på annat liknande sätt, ställs skyddsdräkt avgiftsfritt till arbetstagarens förfogande för arbetstiden.
- 4 Arbetsgivaren tillhandahåller skyddskläder enligt årstid åt underhållsarbetare på allmänna vägar, gårdskarlar vid bus, arbetare vid reparationsverkstäder, olje-, järn- och bränslefförråd, smeder, arbetsmaskinförare, asfalt- och oljegrusläggare, krossverksarbetare, maskinborrare, och av speciella skäl åt arbetstagare i byggnads- och planeringsbranschen och ombesörjer tvättning av skyddskläderna. Definition av skyddskläder som uppfyller arbetarskyddskrav:
 - En vinterjacka och en sommarjacka.
 - Ett par byxor.
 - Två stycken reflex t-shirts.

För asfalt- och oljegrusarbeten samt för hantering av salt reserveras gummi-skodon och gummihandskar åt arbetstagaren under arbetet.
- 5 Vid behov skall arbetstagaren förses med vattentäta skyddskläder, gummihandskar och gummiskodon.
- 6 För arbetstagarnas måltider och uppbevaring av kläder i reparationsverkstäder och garage och på andra arbetsplatser av bestående natur, och i mån av möjlighet också på kortfristigare arbetsplatser, ordnar arbetsgivaren med lämpliga låsbara rum, vilkas städning och uppvärmning vid kallt eller fuktigt väder sker på arbetsgivarens bekostnad. Om arbetsgivarens kläder eller verktyg förstörs eller skadas vid eldsvåda i dessa rum, erläggs ersättning för dem, såvida arbetstagaren inte själv förorsakat branden.

Arbetsgivaren ser till att varje arbetsplats har behövliga tvättmöjligheter och -medel, hyggligt dricksvattenkärl och friskt vatten.

- 7 För transport av arbetargrupper bör i första hand användas buss eller för ändamålet lämplig paketbil.
- 8 Till en arbetarskyddsfullmäktig betalas ett månatligt, separat arvode om
- 37,69 euro fr.o.m. 1.6.2022
38,50 euro fr.o.m. 1.6.2023
39,23 euro fr.o.m. 1.6.2024

39 § Glasögon

Arbetsgivaren betalar till arbetstagaren för glasögonlinser som har förstörts vid t.ex. svetsningsarbete och vid konstaterat olycksfall som kan verifieras av en arbetskamrat, om glasögonen har skadats så, att de måste förnyas.

VII SÄRSKILDA BESTÄMMELSER

40 § Arbetsstudier

- 1 På arbetsplatserna arrangerade metod- och tidsstudier bör i princip anses syfta till utom förbättrande av arbetsresultatet också förbättrande av arbetstagarnas inkomster. Eventuella omställningar i arbetenas organisation till följd av arbetsstudierna får emellertid inte medföra överansträngning av arbetstarna eller inverka menligt på deras förtjänstnivå.
- 2 Förtroendeman bör underrättas om arbetsstudierna och beredas tillfälle att på arbetsplatsen stifta bekantskap med metod- och tidsstudiernas utföringssätt och omställningar som gjorts på basis av dem, speciellt vad lönerna beträffar.
- 3 Arbetstagare bör underrättas om studie som direkt gäller honom.

41 § Personalutbildning

- 1 Med landskapsförvaltningens personalutbildning avses den utbildning som på arbetsgivarens försorg anordnats eller anskaffats för i tjänst varande personal. Personalutbildning kan vara grundyrkesutbildning eller tilläggsutbildning, till vilken hör kompletteringsutbildning, fortbildning, nyutbildning och orientering. S.k. frivilliga studier och i landskapslagen om studieledighet (57/83) avsedda studier är inte personalutbildning.
- 2 Arbetsgivaren betalar ersättning för de direkta kostnaderna och det förtjänstbortfall som förorsakas av personalutbildningen. Om personalutbildningen sker ytterom arbetstiden, ersätter arbetsgivaren de direkta kostnader som förorsakas av detta.

42 § Av kollektivavtalsparterna gemensamt anordnad utbildning

- 1 Samverkan mellan kollektivavtalsparterna kan främjas genom utbildning som gäller landskapsförvaltningen, kollektivavtals- och arbetsförhållandeärenden, arbetsplatsdemokrati, förtroendemannaverksamheten, arbetarskyddet och övrig personalförvaltning. Utbildningen kan genomföras som ett samarbete kollektivavtalsparterna emellan eller på annat ändamålsenligt sätt.
- 2 Arbetsgivaren ersätter de av utbildningen förorsakade direkta kostnaderna och förtjänstbortfallet, såsom i 41 § 2 mom. avtalats.

43 § Avtal om fackföreningsutbildning

Parterna har överenskommit följande om fackföreningsutbildning:

Med fackföreningsutbildning avses utbildning, som personalorganisationer anordnar för sin medlemskår och som ansluter sig till samarbetet mellan arbetsgivaren och organisationerna eller till förbättring av organisationers verksamhetsförutsättningar.

Arbetsgivaren stöder ekonomiskt ovannämnda fackföreningsutbildning som främjar samarbetet, på sätt som närmare överenskoms om i detta avtal.

44 § Fackföreningsutbildning som stöds ekonomiskt av arbetsgivaren

- 1 Fackföreningsutbildning som stöds ekonomiskt av arbetsgivaren är förtroendemannautbildning, förvaltningsdemokratiutbildning och samarbetsutbildning, arbetarskyddsutbildning samt rationaliseringsutbildning.
- 2 Förtroendemannautbildningen ökar förtroendemannens kompetens för skötseln av förtroendemannauppgifter och främjar således målsättningarna i förtroendemannaavtalet mellan parterna.
- 3 Arbetarskyddsutbildningen förbättrar samarbetet som förutsätts i lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen (FFS 2006/44) och på basen av den ingångna avtal och främjar således förverkligandet av målsättningarna som ställts på arbetarskyddsverksamheten.
- 4 Samarbetsutbildningen förbättrar förutsättningarna för samarbete mellan verkens ledning och personal och främjar således verkens interna samarbete.
- 5 Rationaliseringsutbildningen förbättrar förutsättningarna för rationaliserings-samarbete enligt de målsättningar som framförts i ovannämnda regeringsproposition samt i statsrådets beslut angående rationaliseringssamarbete.

- 6 Rätt att delta i den fackföreningsutbildning som stöds ekonomiskt av arbetsgivaren har huvud- och distriktsförtroendemannen, annan förtroendeman som avses i förtroendemannaavtalet och deras suppleanter samt fackavdelningens ordförande: arbetarskyddsfullmäktig, specialfullmäktig och distriktsfullmäktig samt deras suppleanter, skyddsombud samt medlemmarna i arbetarskyddskommittén, distriktskommittén, branschkommittén, centralkommittén och regionala företagshälsovårdskommittéer; medlemmarna i förvaltningsdemokratiorganen och motsvarande samarbetsorgan.
- 7 Ovannämnda personer som har rätt till utbildning kan delta i sådan fackföreningsutbildning som stöds ekonomiskt av arbetsgivaren och som är nödvändig med tanke på skötseln av det förtroende- eller samarbetsuppdrag som de har.
- 8 För studieledighet som beviljats för facklig utbildning som stöds ekonomiskt av arbetsgivaren ersätter arbetsgivaren inkomstbortfallet för arbetstagaren, för högst en månad per utbildningsarrangemang.
- 9 Arbetstagaren har rätt att få kurspenning som betalas som ersättning för de kostnader som föranleds av utbildningen. Kurspenningen är för två dagars eller längre kurser 55 euro för varje kursdag enligt undervisningsprogrammet. För en dagskurs betalas i kurspenning hälften av kurspenningens totala belopp. Kurspenning betalas för högst en månad per utbildningsarrangemang. Kurspenningen kan även betalas direkt åt utbildningsarrangören.
- 10 Den tid som använts till fackföreningsutbildning som stöds ekonomiskt av arbetsgivaren, räknas såsom överenskommit i vederbörande arbetstidsavtal.

45 § Studieledighet för fackföreningsutbildning

- 1 En arbetstagare har rätt till studieledighet enligt lagen om studieledighet för fackföreningsutbildning som avses ovan i 43 § och som stöds ekonomiskt av arbetsgivaren.
- 2 När man räknar den tid som arbetstagaren använt för utbildning som avses i lagen om studieledighet beaktas också deltagandet i fackföreningsutbildning.
- 3 Arbetstagaren kan under en månad per kalenderår delta i ekonomiskt understödd fackföreningsutbildning i enlighet med 43 § i detta avtal utan att studieledigheten enligt lagen om studieledighet minskas.
- 4 Studieledighet skall ansökas minst två veckor tidigare, om kursen räcker högst fem dagar och minst sex veckor tidigare, om kursen räcker mera än fem dagar.

Om beviljandet av tjänstledighet för fackföreningsutbildning enligt 43 § skulle medföra betydande men för verkets verksamhet, har arbetsgivaren rätt att skjuta upp studieledighetens begynnelsepunkt med högst sex månader eller

då det gäller utbildning som upprepas med längre än sex månaders mellanrum, senast till den tidpunkt, då följande motsvarande kurs arrangeras.

Om arbetsgivaren utnyttjar ovannämnda uppskjutningsrätt, skall huvudförtroendemannen eller annan motsvarande förtroendeman och vederbörande person meddelas därom minst tio dagar före kursens början och orsaken till varför studieledighet inte kan beviljas, därvid uppges. Vid ansökan om oavlönad ledighet för annan än fackföreningsutbildning som understöds ekonomiskt av arbetsgivaren skall tidsfristerna i denna paragraf iakttas.

46 § Godkännande av utbildningsprogrammet

Anställda vid Ålands trafikavdelning, JHL 408 r.f., skall anhålla hos landskapsregeringen om godkännande av sin fackföreningsutbildning. Anhållan skall åtföljas av 1) ett program för utbildningstillfället 2) de personer som utbildningen riktar sig till och deras antal 3) undervisningens nivå och innehåll och 4) tidpunkt och plats för utbildningen.

47 § Inkassering av medlemsavgifter

Arbetsgivaren innehåller medlemsavgifterna till Förbundet för offentliga sektorn och välfärdsområdena r.f. på arbetstagares lön för varje lönebetalningsperiod, förutsatt att arbetstagaren givit sin fullmakt härtill. Avgifterna överförs till det bankkonto som anvisats av förbundet. Till arbetstagaren ges vid årets slut eller då arbetsförhållandet upphör ett intyg på den innehållna summan för beskattningen.

48 § Arbetsplatsmöten

- 1 Anställda vid Ålands trafikavdelning JHL 408 r.f. lokalavdelning, arbetstagarernas arbetsplatsorgan eller motsvarande har möjlighet att utom arbetstiden (före arbetstidens början, under matpausen eller omedelbart efter arbetstidens slut, och på särskild överenskommelse även under veckovilan) ordna möten om frågor som berör arbetsförhållandena på arbetsplatsen på mötesplats som anvisats av arbetsgivaren, vilken finns antingen på arbetsplatsen eller i dess närhet, i lämpliga lokaler som är i arbetsgivarens besittning, förutsatt att överenskommelse träffats med arbetsgivaren om mötet.
- 2 Om en lämplig mötesplats inte finns, bör om frågan vid behov förhandlas för att finna en ändamålsenlig lösning.
- 3 Vid valet av mötesplats bör uppmärksamhet fästas bl.a. vid att bestämmelser om skydd i arbete, arbetshygien och brandsäkerhet kan iakttas och att mötet inte stör trafikavdelningens verksamhet.

- 4 För mötets gång och ordning samt för möteslokalens städning svarar mötesarrangörerna.
- 5 Anställda vid Ålands trafikavdelning JHL 408 r.f:s lokala förtroendemän bör närvara vid mötet.
- 6 Mötesarrangörerna har rätt att till mötet kalla företrädare för Fackorganisationen för offentliga arbetsområden på Åland, FOA-Å r.f. och representanter för vederbörande förbund och centralorganisation.

VIII ARBETSFREDEN OCH DESS TRYGGANDE

49 § Förtroendemän

- 1 Arbetstagarparten i detta kollektivavtal har rätt att utse förtroendemän bland arbetstagarna på arbetsplatsen. Förtroendemannens uppgift är att fungera som företrädare för arbetstagarna i ärenden som gäller tolkning och tillämpning av detta kollektivavtal och övriga föreskrifter som skall iakttas i anställningsförhållandet. Förtroendemännen är högst åtta till antalet. En av dem fungerar som huvudförtroendeman.
- 2 En förtroendeman kan utses genom val på arbetsplatsen. Om val förrättas på arbetsplatsen, skall i 1 mom. avsedda arbetstagare på vederbörande arbetsplats, arbetsdistrikt och fackavdelning beredas tillfälle att ta del i valet. Ordnanandet och förrättandet av val får emellertid inte störa arbetet i onödan. Om valtider och valplatser bör avtalas med arbetsgivaren senast 14 dygn innan val förrättas. Arbetsgivaren bereder personer utsedda av i 1 mom. avsedd organisation eller dess registrerade underförening eller fackavdelning tillfälle att förrätta valet.
- 3 Undertecknad förening skall skriftligt underrätta arbetsgivaren om de utsedda förtroendemännen.
- 4 Parterna avtalar separat om fördelningen av förtroendemännen på arbetsdistrikt och/eller arbetsställen.
- 5 En förtroendeman har rätt att i frågor som gäller detta avtals tillämpning under arbetstid besöka arbetsplatserna efter att ha meddelat vederbörande arbetsledning om sitt besök.
- 6 En förtroendeman har rätt att av arbetsplatsens arbetsledning få de sakuppgifter som de behöver för övervakning av kollektivavtalets tillämpning.
- 7 Huvudförtroendemannen erhåller ett arvode om

80,45 euro i månaden fr.o.m. 1.6.2022
82,18 euro i månaden fr.o.m. 1.6.2023
83,74 euro i månaden fr.o.m. 1.6.2024

- 8 Arbetsgivaren ersätter den förtjänst som förtroendemannen förlorar när han eller hon under arbetstid förhandlar med arbetsgivarens representanter eller utför övriga uppgifter om vilka överenskommelse har träffats med arbetsgivaren.
- 9 Om förtroendemannen har befriats från sitt arbete för regelbundet återkommande tider, ersätter arbetsgivaren hans eller hennes förvärvsförlust för dessa tider, om överenskommelse inte träffats om annan ersättningsgrund.
- 10 Med förtjänst avses för tim- eller ackordavlönad förtroendemans del hans eller hennes egen medeltimförtjänst utan övertids- eller söndagsförhöjning.
- Lönen för person med vecko- eller månadslön minskas inte för den tid denne skött förtroendemannauppgifter.
- 11 Om en förtroendeman utom den regelbundna arbetstiden utför uppgifter, om vilka har överenskommit med arbetsgivaren, betalas till hen ersättning för mertids- och övertidsarbete enligt samma grunder som i förtroendemannens egentliga arbete, om man inte har överenskommit om annan tilläggsersättning.
- 12 Om en förtroendeman, vars verksamhetsdistrikt det förutsätter, enligt överenskommelse med arbetsgivaren reser utanför sin arbetsplats eller boplats eller på dennes begäran för underhandlingar eller utför övriga uppgifter i anslutning till förtroendemannauppgifterna, erläggs åt hen en ersättning för resekostnaderna och dagtraktamente enligt samma grunder som i hans egentliga arbete.
- 13 Avtalsparterna rekommenderar, att en förtroendeman bereds tillfälle att delta i utbildning, som förbättrar hans kompetens för skötseln av förtroendemannauppgifterna. I fråga om ersättning av utbildningskostnaderna gäller vad därom separat överenskommit i utbildningsavtalet.
- 14 Arbetsgivaren tillhandahåller ett ställe, där förtroendemannen kan bevara för förtroendemannauppgiften nödiga handlingar och kontorsmateriel, om förhållandena på arbetsplatsen medger detta. Arbetsgivaren tillhandahåller vid behov, om möjligt även ett ställe, där nödvändiga förhandlingar kan föras.

50 § Meningsskiljaktigheters biläggande

- 1 Varje arbetstagare bör i arbetsärenden som speciellt berör arbetstagaren, i första hand vända sig till sin förman.
- 2 Eventuella meningsskiljaktigheter som kan uppstå om detta kollektivavtals tillämpning eftersträvar man att med undvikande av alla dröjsmål klara upp genom förhandlingar i första hand mellan arbetsledningen och den lokala förtroendemannen.

- 3 Uppnår man inte enighet i förhandlingarna enligt 2 mom., skall ett protokoll uppgöras över ärendet. I protokollet, som undertecknas av förhandlarna, redogörs för orsakerna till meningsskiljaktigheterna och vardera partens åsikter. Härfter förs ärendet till förhandlingar mellan Ålands landskapsregering och Anställda vid Ålands trafikavdelning, JHL 408 r.f. Då någondera parten föreslår förhandlingar, skall dessa inledas snarast möjligt, dock senast inom två veckor efter att förslaget har framställts.
- 4 I det fall, att avtalsparterna inte kunnat enas i de uppkomna meningsskiljaktigheterna, kan ärendet bringas till arbetsdomstolen för avgörande.

50 a § Samarbete

För att genomföra ett samarbete mellan arbetsgivare och anställda vid Ålands trafikavdelning JHL r.f. 408 iakttas avtal om samarbete mellan arbetsgivare och personal inom landskapets förvaltning förutom 8 – 9 §§.

Personal har rätt att ha ett biträde med sig i frågor som berör direkt samarbete.

51 § Förhindrande av arbetsinställelse

Under detta kollektivavtals giltighetstid får inte inledas strejk, blockad eller bojkott eller med dessa jämförbar åtgärd, som riktar sig mot bestämmelserna i detta avtal eller avser att ändra avtalet.

IX AVTALETS GILTIGHETSTID OCH UPPSÄGNING

52 § Avtalets giltighetstid och uppsägning

Detta kollektivavtal tillämpas fr.o.m. 1.3.2022 och är i kraft t.o.m. 30.4.2025. Avtalet fortsätter därefter att vara i kraft ett år i sänder, om det inte skriftligen sägs upp av någondera parten minst sex veckor före utgången av avtalsperioden.

Trots uppsägning iakttas bestämmelserna i detta avtal tills annat avtalas.

Mariehamn den 16 mars 2023

Ålands landskapsregering

Anställda vid Ålands trafikavdelning
JHL 408 r.f.

LÖNEBILAGA 1

LÖNEKOD	YRKESGRUPP	BEHÖRIGHETSKRAV, ANDRA KRITERIER
4	Färförare som kör linfärja	<i>Tillägg för anställningsår utbetalas enl. lönebilaga 3</i> <100 tons kapacitet <ul style="list-style-type: none"> Om det finns en anställd förman för linfärförare är det stationära lagbastillägget 100 €. Gäller t.o.m. 31.5.2023.
5 (B4)	Vägunderhållsarbetare	<i>Tillägg för anställningsår utbetalas enl. lönebilaga 3</i> - som inte kör lastbil
6 (B3)	Vägunderhållsarbetare Vägunderhållsarbetare Vägunderhållsarbetare	<i>Tillägg för anställningsår utbetalas enl. lönebilaga 3</i> - med lastbilskort och YKB, som kör och behärskar flera av maskinerna i maskinparken. - som har specialuppgifter som skylttillverkning - mindre erfaren timmerman med B-körkort
7	Färförare som kör linfärja	<i>Tillägg för anställningsår utbetalas enl. lönebilaga 3</i> >100 tons kapacitet <ul style="list-style-type: none"> Stationära lagbastillägget är 210 € fr.o.m. 1.6.2023. Gäller endast Töftö-linjen. Tillägget är 100 € t.o.m. 31.5.2023.
8 (B2)	Vägunderhållsarbetare Vägunderhållsarbetare/ timmerman Vägunderhållsarbetare/ timmerman Lagbas i skärgården/ väg- underhållsarbetare	<i>Tillägg för anställningsår utbetalas enl. lönebilaga 3</i> - med lastbilskort och BE-kort/CE-kort och YKB, som kör och behärskar de flesta av maskinerna i maskinparken. - erfaren timmerman med B-körkort - mindre erfaren timmerman med lastbilskort och BE-kort och YKB som även uppfyller kraven för löneklassen - 210 € lagbastillägg tillkommer
9	Arbetsledare på fasta Åland	<i>Tillägg för anställningsår utbetalas enl. lönebilaga 3</i>
10	Förman för linfärförare	<i>Tillägg för anställningsår utbetalas enl. lönebilaga 3</i>
11	Montörer på verkstan	<i>Flexibel lön, erfarenhetstillägg enl. lönebilaga 4</i> - som gör enklare verkstadsarbete – målning/ blästring
12	Montörer på verkstan med full behörighet Lagerarbetare Elektriker	<i>Flexibel lön, erfarenhetstillägg enl. lönebilaga 4</i> - behärskar de flesta av maskinerna i maskinparken.

Lön för vikariat/ tillfälliga anställningar till skolelever, studerande eller personer utan yrkesexamen eller yrkeskunskap betalas enligt minimigrundlön i respektive kravgrupp minskad med högst 16% om det finns fastställt behörighetskrav för tjänsten. Om tjänsten saknar behörighetskrav krävs en två år lång yrkeskunskap för att avdrag inte ska göras.

LÖNEBILAGA 2**1.6.2022****Grundlön (tillägg för anställningsår betalas enligt lönebilaga 3, 1–5 §)**

Lönekod 4	2 091,42
Lönekod 5	2 092,24
Lönekod 6	2 183,02
Lönekod 7	2 224,28
Lönekod 8	2 329,86

Arbetsledning, grundlön (tillägg för anställningsår betalas enligt lönebilaga 3, 1–5 §)

Lönekod 9 Arbetsledare	2 505,06 – 2 818,19
Lönekod 10 Förman för linfärförare	2 505,06 – 2 818,19

Flexibel lön (erfarenhetstillägg betalas enligt lönebilaga 4)

Lönekod 11	2 183,02 – 2 787,92
Lönekod 12	2 329,86 – 2 975,48

1.6.2023**Grundlön (tillägg för anställningsår betalas enligt lönebilaga 3, 1–5 §)**

Lönekod 4	2 136,39
Lönekod 5	2 137,22
Lönekod 6	2 229,96
Lönekod 7	2 272,11
Lönekod 8	2 379,95

Arbetsledning, grundlön (tillägg för anställningsår betalas enligt lönebilaga 3, 1–5 §)

Lönekod 9 Arbetsledare	2 558,92 – 2 878,78
Lönekod 10 Förman för linfärförare	2 558,92 – 2 878,78

Flexibel lön (erfarenhetstillägg betalas enligt lönebilaga 4)

Lönekod 11	2 229,96 – 2 847,86
Lönekod 12	2 379,95 – 3 039,45

1.6.2024**Grundlön (tillägg för anställningsår betalas enligt lönebilaga 3, 1–5 §)**

Lönekod 4	2 176,98
Lönekod 5	2 177,83
Lönekod 6	2 272,33
Lönekod 7	2 315,28
Lönekod 8	2 425,17

Arbetsledning, grundlön (tillägg för anställningsår betalas enligt lönebilaga 3, 1–5 §)

Lönekod 9 Arbetsledare 2 607,54 – 2 933,48

Lönekod 10 Förman för linfärjförare 2 607,54 – 2 933,48

Flexibel lön (erfarenhetstillägg betalas enligt lönebilaga 4)

Lönekod 11 2 272,33 – 2 901,97

Lönekod 12 2 425,17 – 3 097,20

LÖNEBILAGA 3

Tillägg för anställningsår

1 §

Till en arbetstagare betalas utöver normmånadslön i arbete mot tidlöns tillägg för anställningsår så som nedan avtalas. Tillägg för anställningsår betalas inte vid tillämpning av lönekod 8.

- 1 Anställningstid som berättigar till tillägg för anställningsår är tiden
 - i tjänstgöring hos landskapet eller staten i tjänste- eller arbetsförhållande med en regelbunden arbetstid om i medeltal minst 20 timmar i veckan,
 - i anställning hos annan arbetsgivare inom en bransch som motsvarar det nuvarande arbetet eller är till väsentlig nytta i arbetet eller
 - i anställning inom den offentliga förvaltningen i en stat tillhörande Europeiska unionen eller inom den offentliga förvaltningen i Norge eller Island
- 2 För fullgörandet av värnplikt eller vapenfri civiltjänstgöring, den sistnämnda till den del den inte överskrider den i värnpliktslagen stadgade allmänna tjänstgöringstiden om 240 dagar, eller tiden i finsk bevakningstrupp enligt lagen därom.
- 3 Som statstjänstgöring räknas också tjänstgöring som riksdagsman eller innehav av tjänst eller befattning vid riksdagen.
- 4 Vid räkning av anställningstid som berättigar till årstillägg för anställningsår beaktas i fråga om anställning efter 1.10.1979 alla de månader under vilka arbetstagaren arbetat [strykning] minst 14 dagar. Den tid under vilken arbetstagaren har varit borta från arbetet men erhållit lön eller moderskapspenning eller varit permitterad under högst 30 dagar åt gången avdras inte. Som anställningstid som berättigar till tillägg för anställningsår räknas dock inte sådan tjänstgöring på basis av vilken vederbörande får pension av annan arbetsgivare eller landskapspension på basis av annan tjänstgöring.

2 §

Tillägg för anställningsår betalas

- I efter tre anställningsår är och 5 procent av normlönen (procentkoefficient 5),
- II efter fem anställningsår och är 5 procent av det sammanlagda beloppet av normlönen och I tillägget för anställningsår (procentkoefficient sammanlagt 10,25),
- III efter åtta anställningsår och är 5 procent av det sammanlagda beloppet av normlönen, I och II tillägget för anställningsår (procentkoefficient sammanlagt 15,76),
- IV efter elva anställningsår är 4,5 procent av det sammanlagda beloppet av normlönen, I, II och III tillägget för anställningsår (procentkoefficient sammanlagt 20,97),
- V efter femton anställningsår och är 3,5 procent av det sammanlagda beloppet av normlönen, I, II, III och IV tillägget för anställningsår (procentkoefficient sammanlagt 25,21) och
- VI efter arton anställningsår och är 2 procent av det sammanlagda beloppet av normlönen, I, II, III, IV och V tillägget för anställningsår (procentkoefficient sammanlagt 27,71).

3 §

Det är arbetstagarens uppgift att lämna in en anhållan om tillägg för anställningsår och lägga fram en utredning över grunderna för vilka arbetstagaren är berättigad att få tillägg för anställningsår.

4 §

Tillägg för anställningsår betalas till arbetstagare från början av den kalendermånad som närmast följer den månad under vilken den behövliga anställningstiden uppnåtts. Tillägget kan betalas retroaktivt, men inte för längre tid tillbaka än ett år före ansökan.

5 §

Om arbetstagare utöver arbete mot tidslön utför ackords- eller annat prestationslönearbete betalas tillägg för anställningsår endast för arbetstimmar som åtgått till arbete mot tidslön.

LÖNEBILAGA 4

Flexibla löner lönekod 8

Ålands Landskapsregerings utvärderingsgrunder för erfarenhetstilläggen inom flexibla löner

Lönekod 8 special, JHL-avtalet.

Utvärderingen skall:

1. Ge arbetstagaren möjlighet att påverka sin lön genom att ta större ansvar, utveckla sin kompetens eller visa engagemang i sitt yrke.
2. Vara en utvärdering av arbetstagarens prestation i förhållande till uppsatta utvecklingsmål.
3. Göra så att anställningstid kan värderas som kompetenshöjande.

Nedanstående punkter som handlar om utvecklingssamtal och lönesamtal börjar tillämpas med utvecklingssamtal hösten 2015. Efter att avtalet är påskrivet skall samtliga arbetstagare som omfattas av lönegruppen utvärderas en första gång enligt punkt 5 nedan att erhålla startnivå för erfarenhetstilläggen och en utgångspunkt för första utvecklingssamtalet.

4. Föregås av ett utvecklingssamtal ca 6 månader innan lönesamtalet. Vid utvecklingssamtalet skall representanter för arbetsgivaren och arbetstagaren diskutera nedanstående punkter med syfte att enas om en utvecklingsplan för arbetstagaren.
5. Utföras vid ett möte, benämnt lönesamtal, mellan representanter för JHL, arbetsledningen och arbetstagaren. Arbetstagaren kan välja att inte delta i utvärderingen.
6. Utföras årligen, innan april månads utgång för samtliga arbetstagare som omfattas av lönegruppen.
7. Nedanstående punkter och arbetstagarens utvecklingsplan skall gås igenom tillsammans vid utvärderingstillfället.
8. Om arbetstagaren uppnår de uppsatta målen i utvecklingsplanen skall erfarenhetstilläggen i lönen förändras enligt utvärderingen så att de nya erfarenhetstilläggen kan utbetalas från maj-månad.
9. Erhållna erfarenhetstillägg kan inte tas bort.

Varje punkt skall besvaras med endera:

1 uppfyller inte kraven, 2 uppfyller kraven, 3 överträffar kraven.

Poängen vid utvärderingen skall ge en lön med erfarenhetstillägg som är indelad i samma intervall som ålderstilläggen för övriga lönekoder.

PRODUKTIVITET

- 1.1 Tillförlitlighet
- 1.2 Kunna använda olika maskiner
- 1.3 Arbetsmängd
- 1.4 Arbetskvalitet

ANSVAR

- 2.1 Ansvarstagande
- 2.2 Följa och utveckla arbetsmiljön
- 2.3 Initiativ
- 2.4 Följa givna regler

SAMARBETSFÖRMÅGA

- 3.1 Samarbete i arbetslag
- 3.2 Samarbete med andra enheter
- 3.3 Flexibilitet
- 3.4 Uppträdande mot allmänheten

YRKESKICKLIGHET

- 4.1 Expert inom eget område
- 4.2 Kompetensutveckling
- 4.3 Behärska metoder och verktyg
- 4.4 Specialkunskap
- 4.5 Mångsidighet

FÖRVÄNTNINGAR

- 5.1 Kunna ta beslut
- 5.2 Kunna organisera och delegera
- 5.3 Stöda och uppmuntra medarbetare
- 5.4 Kunna skapa en bra och produktiv arbetsmiljö

Förklaringar

- 1.1 Skall ta ansvar för att arbetet görs inom den tidsram som överenskommits med arbetsledningen
- 1.2 Kan använda alla, inom en reparationsverkstad normalt använda verktyg
- 1.3 Kan utföra en normal 8-timmars arbetsdag utan extra pauser
- 1.4 Arbetet utförs med omsorg och till en standard som är allmän vid reparationsverkstäder

- 2.1 Ta ansvar för sitt arbete, hålla givna tider och inte låta annat inkräkta på arbetet under arbetstiden
- 2.2 Följa arbetslagstiftningen och påpeka felaktigheter eller försummelse i arbetarskyddet. Städa undan verktyg och städa efter arbetena.
- 2.3 Ta upp förbättringar inom yrket, ta initiativ att göra även sådant som inte direkt beordrats vid beställningen men som man ser att behöver åtgärdas.

- 2.4 Hålla arbetstiderna som avtalats. Komma i tid till arbetet på morgnarna hålla kaffe och mattider och inte avsluta arbetsdagen tidigare än avtalat

- 3.1 Kunna komma överens med medarbetare och arbetsledning och acceptera gjorda överenskommelser.
- 3.2 Kunna samarbeta med andra enheter inom Landskapsregeringens förvaltning såsom färjorna, vägunderhållet, fordonsmyndigheten, polisen osv.
- 3.3 Skall kunna bryta pågående arbete för att göra av förmannen givna mer brådskande eller viktigare arbete. Skall kunna göra arbete under obekväm arbetstid såsom kvällar och helger.
- 3.4 Skall ha acceptabel klädsel och uppföra sig med normal artighet mot allmänheten, skall inte heller föra fram negativa åsikter om sin arbetsplats eller medarbetare.

- 4.1 Skall besitta de färdigheter som förväntas av personen och den utbildning som krävs (gymnasialstadiexamen).
- 4.2 Skall kunna utbildas genom att delta i kurser och studieresor. Skall även själv inhämta kunskap och föreslå olika former av fortbildning.
- 4.3 Kunna använda de för yrket nödvändiga verktygen och maskinerna, lära sig nya metoder.
- 4.4 Specialutbildning inom yrket.
- 4.5 Kunskaper som inte hör till det egna området men som kan vara värdefullt att ha, datakunskap, elkunskap för montörer, sjöbehörighet.

- 5.1 Kunna avgöra hur ett arbete skall utföras och organiseras och begära hjälp när det så behövs.
- 5.2 Kunna organisera arbetet och se till att eventuella medhjälpare också används effektivt.
- 5.3 Var stöd för mer oerfarna medarbetare uppmuntra dem och lära ut arbetsmetoder.
- 5.4 Ha en bra relation till alla på arbetsplatsen, se till att ordning hålls och att det är städlat och snyggt.